

Akson - felles kommunal journal og helhetlig samhandling

Saksfremlegg

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Utvalg for oppvekst og levekår		
Kommunestyret		

Saksbehandler: Liv Olsen	Arkivsaknr.: 2020/3509-1
--------------------------	--------------------------

RÅDMANNENS INNSTILLING:

1. Askøy kommune støtter det videre arbeidet med Akson og signaliserer ønske om å delta gjennom signering av intensjonserklæringen.
2. Rådmannen legger fram en ny sak for kommunestyret for inngåelse av en forpliktende avtale når dette blir aktuelt.

SAMMENDRAG

Dagens journal- og samhandlingsløsninger i de kommunale helse- og omsorgstjenestene er fragmenterte, og imøtekommer i liten grad verken dagens eller morgendagens behov og krav til digital dokumentasjon og samhandling. Helsetjenesten trenger pasientjournalssystemer som i større grad enn i dag bidrar til at pasienter får rett behandling og hjelp.

Meld. St. 9 (2012-2013) «En innbygger – en journal» setter mål for IKT-utviklingen i helse- og omsorgssektoren og direktoratet for e-helse har utarbeidet et veikart for realiseringen av dette målbildet. Akson er et av flere nasjonale strategiske tiltak for å realisere målene i stortingsmeldingen. Akson er et nasjonalt digitaliseringsprosjekt som skal resultere i en felles pasientjournal for de kommunale helse- og omsorgstjenestene, utenfor Midt-Norge, og digitale løsninger som knytter helse-Norge sammen på tvers av virksomheter. I Midt-Norge har kommunene, spesialisthelsetjenesten, fastleger og avtalespesialister gått sammen om Helseplattformen for anskaffelse og innføring av en felles elektronisk pasientjournal for hele helsetjenesten.

Målet med Akson er å sikre at pasientenes helseinformasjon gjøres tilgjengelig på rett sted, til rett tid, til rett person, uavhengig av hvor i helsetjenesten pasienten befinner seg. Akson skal også gi innbyggere og helsepersonell i kommuner, sykehus og fastleger bedre mulighet til å utveksle informasjon digitalt. Samhandlingsløsningene og felles kommunal journal vil i tillegg legge til rette for bedre samhandling med andre statlige og kommunale tjenester, som for eksempel NAV og barnevern.

Direktoratet for e-helse har med bred deltakelse fra flere kommuner, deriblant Bergen kommune, og KS gjennomført et forprosjekt om utarbeidelse av et sentralt styringsdokument for Akson som synliggjør hvordan tiltaket kan gjennomføres med lavest mulig kostnad og risiko, og høyest mulige gevinster for innbyggere, helsepersonell og virksomheter. Styringsdokumentet ble overlevert Helse- og omsorgsdepartementet 29. februar 2020.

Styringsdokumentet danner grunnlaget for at Helse- og omsorgsdepartementet kan fremme en sak om videre finansiering av Akson i statsbudsjettet 2021 og planlegges behandlet i regjeringsskonferansen i august 2020 og stortinget i desember 2020. En forutsetning for det videre arbeidet er at et antall kommuner som representerer minimum halvparten av landets befolkning signerer en intensjonserklæring om å støtte og delta i prosjektet innen 01.07.2020. Signering innebærer ikke noen kjøpsforpliktelse eller annen forpliktelse for kommunen.

Avgjøres av: Kommunestyret

Behandles i følgende utvalg: UOL, kommunestyret

Videre saksgang:

Rådmannen følger opp vedtak i saken.

Saksopplysninger:

Dagens journal- og samhandlingsløsninger i de kommunale helse – og omsorgstjenestene er fragmenterte, og imøtekommer i liten grad verken dages og morgendagens behov og krav til digital dokumentasjon og samhandling.

Stortingsmelding «En innbygger – én journal» setter tydelige mål for IKT – utviklingen i Norge, og er bakgrunnen for Akson-prosjektet. Tre strategiske og parallelle tiltak ble anbefalt av en samlet sektor for å nå målene i stortingsmeldingen.

- Videreutvikling av eksisterende regionale løsninger i spesialisthelsetjenesten i Nord, Vest og Sør-Øst.
- Etablering av Helseplattformen, innføring av felles journalløsning i Midt-Norge
- Akson – tiltak for felles kommunal journal og helhetlig samhandling.

Målet med Akson er å gi innbyggere tryggere bedre helsetjenester gjennom digitale verktøy som støtter arbeidshverdagen til helsepersonell.

Akson er todelt:

- Felles kommunal journalløsning i kommunene. Dette betyr at helsepersonell i kommunene – som legevakt, fastleger, hjemmetjenesten og helsestasjon- jobber i samme journalløsning, og kan samhandle seg imellom med brukerflater tilpasset deres behov.
- Helhetlig samhandling på tvers av Helse-Norge. Dette betyr at felles kommunal journalløsning snakker med andre digitale løsninger i hele Helse-Norge. Sykehus, kommunale helse- og omsorgstjenester og fastleger få bedre mulighet til å utveksle informasjon digitalt.

Samhandlingsløsningene skal også bidra til bedre samhandling med andre statlige og kommunale tjenesteområder, som for eksempel Nav og barnevern.

Direktoratet for e-helse fikk i oppdrag fra Helsedirektoratet å gjennomføre et forprosjekt. Anbefalingene som ble levert, sammen med en ekstern kvalitetssikring danner grunnlaget for regjeringens videre behandling og et evt. Stortingsvedtak om å iverksette tiltak tidligst fra 2021.

Kommunene Bergen, Oslo, Bærum, Kristiansand, Stavanger og Vinje og andre interessenter har sammen med KS hatt en deltagende rolle i å utarbeide et styringsdokument for Akson.

Kostnadene til felles kommunal journalløsning skal fordeles mellom staten og kommunene. Utgangspunktet i det sentrale styringsdokumentet er at staten dekker forventet kostnad knyttet til program- og myndighetsoppgaver, mens kommunene dekker de resterende kostnadene knyttet til kjøp, etablering, innføring og drift og forvaltning av den felles kommunale journalløsningen. Lokale innføringskostnader dekkes i sin helhet av den enkelte kommune. Det gjenstår fortsatt arbeid rundt finansieringsmodellen til felles kommunal journalløsning. Dette gjelder hvordan fordele kostnader kommuner imellom og hvordan kostnader for selvstendige næringsdrivende fastleger og andre private aktører med avtale skal dekkes.

For at staten skal være med og finansiere sin andel av Akson, må det sannsynliggjøres at et tilstrekkelig antall kommuner ønsker å ta felles journal i bruk. Helseministeren har invitert alle kommuner utenfor helseregion Midt-Norge til å undertegne en intensjonserklæring. Undertegningen vil være et uttrykk for kommunens støtte til og intensjon om deltakelse i det videre arbeidet med tiltaket Akson. Signering innebærer ikke noen kjøpsforpliktelse eller annen forpliktelse for kommunen. Frist for signering av intensjonserklæring er satt til 1.7.2020.

Det er utarbeidet mye informasjonsmateriell om Akson, blant annet videoer som gir en god forklaring og oversikt over hva tiltaket går ut på.: <https://www.ks.no/akson>

Vurdering:

Gjennom å signere på intensjonserklæringen vil Askøy kommune gi støtte til det videre arbeidet og signalisere et ønske om videre deltakelse. Intensjonserklæringen binder ikke kommunen til fremtidig kjøp eller andre forpliktelser av økonomisk art. Arbeidet med å tydeliggjøre finansieringsmodellen og hvordan denne vil komme til anvendelse, både samlet og over tid skal det arbeides videre med. Det er derfor vanskelig å si nå hvilke konsekvenser den økonomiske modellen vil få for Askøy kommune.

Askøy kommune har i likhet med andre kommuner ulike journalsystemer i helse- og omsorgstjenesten. Disse systemene samhandler ikke, og fører til at det er vanskelig å dele nødvendig informasjon om pasientene mellom tjenestene. Dette vurderes til å være en svakhet, og en risiko for pasientsikkerhet.

Helsepersonell bruker mye tid på å innhente og kvalitetssikre informasjon om pasientene som allerede finnes i de ulike systemene. Dette medfører unødvendig tidsbruk som kunne vært brukt til pasientoppfølging. Pasientene må ofte påse at de ulike tjenestene har den informasjonen som er nødvendig for behandlingen. Det utgjør en risiko for pasientsikkerheten. Dette gjelder særlig for pasienter med sammensatte lidelser der flere aktører og tjenester må samhandle om å gi tjenestetilbudet.

Akson skal bidra til å gi innbyggerne kommunale helse- og omsorgstjenester av god kvalitet, pasientsikkerheten skal økes, og en felles journal skal sikre mer effektiv ressursbruk.

Følgende fem konkrete gevinster følges opp av prosjektet:

- Frigjort tid for personell som jobber i kommunal helse- og omsorgstjeneste
- Færre uønskede hendelser i kommunal helse- og omsorgstjeneste
- Bedre innbyggeropplevelse og økt tillit til kommunal helse- og omsorgstjeneste
- Bedre styringsinformasjon og grunnlag for erfaringsdeling og kvalitetsforbedring i kommunal helse- og omsorgstjeneste, forskning og innovasjon
- Bedre IKT-sikkerhet og enklere ivaretagelse av personvern

Askøy kommune vil kunne stå fritt til å benytte egne journalløsninger, og ikke være en del av Akson, men det vil fortsatt påhvile et ansvar for kommunen å utvikle sine journalsystemer i tråd med nasjonale krav, føringer og standarder. Vedtas forslag til ny e-helselov (jf. Prop. 65 L Lov om e-helse), blir kommunene pliktige til å sørge for at egne journalløsninger til enhver tid

anskaffes, utvikles og forvaltes opp mot standardiserte myndighetskrav og at nasjonale fellesløsninger tas i bruk i tjenestene.

Fordelen med Akson er at prosjektet legger til rette for en felles dialog og oppfølging av leverandører, samt koordinere implementering av ny funksjonalitet og robuste sikkerhetstiltak. Det vil kunne gi en mer forutsigbar økonomi og lavere risiko knyttet til drifts- og informasjonssikkerhet.

IKT-sikkerhet og personvern har høy prioritet. Det er sentralt at behandling av helseopplysninger i en felles journalløsning skjer i samsvar med den enkeltes personvern. Det er også utarbeidet en egen sikkerhetsstrategi for Akson, og her er det utført en egen risiko- og sårbarhetsanalyse. Tiltak er identifisert, og vil kunne redusere sårbarheten i gjennomføringen, og sikre ivaretagelse av personvern og informasjonssikkerhet.

Folkehelseperspektiv:

Det er viktig for innbyggerne å oppleve trygghet for at helseopplysninger ikke kommer på avveie. Dette er igjen viktig for at tilliten til helsepersonell og helse- og omsorgstjenestene opprettholdes.

Økonomi:

Økonomiske konsekvenser må innarbeides i økonomiplanen når det blir aktuelt. Foreløpig er det ikke gjort beregninger på hvilke kostnader som vil påløpe for den enkelte kommune, men omfanget av tiltaket Akson tilsier at de vil bli betydelige.

Kleppestø, 18.05.2020

Eystein Venneslan
Rådmann

Anne Kjersti Drange
Helse og omsorgssjef

Vedlegg:

Brev til landets kommuner utenfor Helseregion Midt-Norge
Akson – Helhetlig samhandling og felles kommunal journalløsning- Sammendrag
Intensjonserklæring for kommuner utenfor helseregion Midt-Norge